

Nro. 1.

A' FEIS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAR
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Julius 3 - ik napján
1807-ik esztendőbe.

B é t s.

A' Felséges Császári Házat ismét újjabb szomorúsággal illeté a' halál. Az ő Cs. K. Felsége második fia, Josef Császári Fő Herceg, a' mult Szombaton kimult e' világból.

Cs. K. Generális Stutterheim a' Frantzia Cs. hadi szállásra küldtetett.

Pruszus K. Oberstlieutenant Gnesebek, Királyától ide küldettétvén, egy idő óta itt tartozkodik.

A' Frantzia Követhéz és a' Státus Canczella. riához, néhány Kurírok érkeztek Warschauból és a' Fr. Fő hadi szállásról ide, a' kik Junius 20-di.

káig terjedő tudósításokat hoztak: de ezeknek foglalatjuk még nem hirdettettek-ki.

A' hírek szerint Jun. 18-dikán még a' Pregel vizén túl állott a' Gen. Bennigsen serege.

A' kis Oláh országból érkezett hírek Junius 20-dikáig terjednek. Ezek nem enilítik még, hogy a' Török seregek a' Dunán által szállottak volna A' fontosabb történet, a' melyről emlékeznek, ez, hogy Orosz Gen. Ysajew és Hertzeg S u z z ó között, Orsovánál nevezetes verekedés esett volna a' melyben Ysajew győzedelmeskedett, a' kivel 4000 fegyveresek voltak. Hogy Konstantzinápolyban a' már említett zendülés megtörtént, és azt a' Császárváltozás követte, már ezt kétségbe sem hozzák: a' történet' igazi és környülőlásos leírását azonban még a' közelébb érkezendő postán várják.

H a d i T u d ó s i t á s o k .

Azon nevezetes és véres ütközetekről, a' melyek a' múlt Junius' 4-dikén a' Marschal Bernadotte Princz Ponte-Corvo táboránál kezdődtek, és az egész hadi lineánál még Jun. 18-dikán is folytak, mostan még tsak a' következő Tudósításokkal szolgálhatunk.

Marienburgból ezeket írja a' Frantzia tudósító a' tsatázás' kezdetéről, a' melly a' nevezett Marschalnak vezérlése alatt lévő első tábornál történt: — „

„ Junius' 4-dikén reggeli 3 órakor olyan jeleket mutatott mozdulásai által az ellenség, mintha Braunsberg mellett Petelkaunál és Zagernél réánk akarna ütni. A' mi 96-ik Rege-

mentünknek egy része megjelent azon helynél, a' hol az ellenség a' Passarge vizén által akart jőni, és kényszerítette őtet innen vissza térni, 's azon hídhoz való készüléteket is itt hagyni, a' mellyeket magával ide hozott vala. Ekkor elkezdődött Pettelkautól fogva Zagernig a' víznek egygyik partjáról a' másikra való ágyúzás, és néhány órákig tartott: hanem minden következés nélkül. Boardennél is megmutatta magát néhány csoportokkal és ágyúkkal 9 óratájban az ellenség, és tüzelt által szélső vigyázóinkra, hanem az általjövetelt itt nem próbálta. Spandeni sántzáinkból két ellenséges tsapatokat vettünk észünkbe, hogy a' Mehlsaki és Wormditti utakon erre felé jönek, és egyenesen a' híd' végét fedező sántznak tartanak. Ezen két tsapatok, a' mellyek között egygyik-egygyik 3000 emberekből állhatott, és számos lovaság által fedeztetett, nem soká kiterjesztették a' sántz előtt soraikat, és tüzelni kezdetek azon 10 ágyúkkal és haubitzokkal, a' mellyeket addig eldugva tartottak. Mi is hathatós tüzzel feleltünk nékiek, a' melly valami két óráig tartván, ekkor az ellenséges tsapatok megfordultak, és a' Mehlsaki 's Wormditti útakon vissza vonni kezdeték magokat. Már délutánni 3 órakor egész tsendesség volt a' hadi lineában.

„Junius 5-ikén reggeli 4 órakor olyan hirtettek szélső vigyázóink, hogy a' linea jobb szárnya felől igen nagy ágyúzást hallalának, 's azután nem soká megjött a' hír, hogy a' 4-ik és 6-ik (a' Ney és Soult vezérlések alatt lévő) táborokat, az ellenség hevesen megtámadta volna. Ehez képest a' Princz Ponte-Corvo alatt lévő tábor is fegy-

verhez kapván, minden esetre kéfzen tartotta magát, úgy tévén rendeléseit a' Princz, hogy az ellenség' erejének megosztása végett ő is támadólag fogjon a' munkához: midőn azonközben a' linea jobb szárnyánál tsakhamar az egész tűz egyszeriben eltsendesedett. —

„Generális Frere, a' Spandeni híd' végét fedező sántz' vezére jelentést tett 9 óratájban, hogy a' Mehlsaki és Wormditti útakon ismét két ellenséges csapatoknak előjáró csoportjaik mutatnák magokat. Az ellenséges sereg, 12 ezer emberből álló gyalogokkal, 3000 lovasokkal és 20 ágyukkal, nem soká meg is jelenvén, néhány Batalionokat állított a' sántz mellé jobb és bal felől a' Passarge partjára, 's az ő Stutzosai is, a' víz jobb partján lévő erdős hely nékiek kedvező lévén, oda annak módja szerént kiállottak. —

Princz Ponte-Corvo parantsolta Lapisse Osztrák tályos Generálisnak, hogy 6 Batalionokkal Neumarkból azonnal nyomúljon elő Deutschendorfhoz. Egyfersmind a' Gen. Gerard Brigadáját is kirendelte a' Corwindeni logerből a' Schlodien és Spanden között lévő halmokra. A' 63-dik Regiment parantsolatot kapott, hogy Spandennek segítségére nyomúljon elő. A' Gen. Lahoussaie vezérlése alatt 4 Dragnyos Regimentek magokat özfze tsatolták, 's ezen lineában ők is a' szükséges helyekre állittattak. A' 17-ik Regiment olyan módon állittatott-ki, hogy azonnal előnyomúlhasson a' víz jobb partjára, mihelyest az ellenség az első hátrálásra való mozdulást megtenni fogná. —

„Az alatt még ezek a' kiadott rendelések munkába vétettek, Princz Ponte-Corvo a' hadi lineá

ban lovagolván, Spandenhez is közelített, hogy az ellenség' valóságos czélozása felől magát önön szeméi által meggyőzhesse. A' Scblodienből ezen falú felé menő út a' víz jobb partján álló Orosz Stutzosok miatt, a' kik úgy mutatták, hogy azon által jöni akarnának, veszedelmes vala. A' Princz tehát parantsolt, hogy ezen erdőkből ágyuk és haubitzok által hajtsák-ki őket: hanem szerentsétlenségre az ártilleriai készülétek nem érkeztek el jókor. —

„Princz Ponte-Corvo a' hídfedező sántzhoz ment vala, hogy Gen. Frerének rendeléseket adjon eleibe. Mikor innen vissza jött volna, eszébe vette, hogy a' 17-ik Dragonyos Regiment a' tüzelő Orosz gyalogság előtt sort akar formálni. Oda lovagolt tehát, hogy azt maga személyesen, valamivel kevesebbé veszedelmes helyre állítsa: hanem, éppen a' midőn a' Regimenthez érkezett volna, egy puskagolyobis érte a' jobb füle alatt a' nyakát, a' melly által okoztatott ingása oly nagy volt, hogy a' felye a' nyereg' kápájára esett.

„Ennek látására a' seregeket egy szempillantatig nagy szomorúság és ijedség fogta-el; azt gondolták, hogy elesett a' fő Vezérjek: de a' melly tévelygés csak néhány szempillantatokig tartott. A' vérnek folyása és az az által okoztatott elgyengülés azonközben, kényszerítették a' Princzet, hogy egy házba bémenvén, sebet béköttesse. Alig kötötte-hé a' sebet, midőn tudta a' adatott, hogy az ellenség, által kezdett Boardennél jöni. Ezen hírnek hállására, minekutánna sebének béköttesésével egy felórát alig töltött volna, a' 27-ik Dragonyos Regimentet maga mellé vévén, azzal a'

Deutschdorfi testőre ment. Nem soká Gen. Lapisse is érkezett 5 Regementekkel. A' 16-ik Regementnek egy Batalionnya a' viz partjához küldtetett, hogy mindent támadjon-meg, a' mi a' vizen keresztül jött. Seregeinknek ilyen kész állapotban való taláztatása, megtartoztatta az ellenséget. Azonközben ismét hír érkezett, hogy újabb ellenséges seregek közelitenének, és hogy a' két előbbeni tsapatok abban foglalatostkodnának, hogy a' híd' vége sántzát rohanás által elfoglalják. — Ezen hírnek hallására olyan rendelést küldött Princz Ponte-Corvo a' sántz' Komendánsához Gen. Freréhez, hogy az ellenség előtt megállván, ha szükséges lesz, temetteffe magát a' 27-ik gyalog Regementel egyetemben a' sántz omlásai alá. Egerszermind Osztyalos Gen. Vilatte is rendelést kapott, hogy a' Gen. Frere segítségére menvén, üssön az ellenség' szárnyára. Nem soká olyan hír érkezett Gen. Maisontól a' Princzhez, hogy 5 Orosz Regementek valósággal megpróbálták a' sántzra való rohanást, hanem a' 27-ik gyalog Regement által hathatósan visszafordították, a' melly őket egy lövésnyi távolságra bévárván nagy rendeletlenséget okozott közöttök a' rájuk szort puska és kárts-golyobisok által. A' sántz' kerítésében 300 elesteket és 200 sebesset hagytak hátra, a' melyeket magokkal el nem vihettek. Hanem felvitték ezeken kívül még 700 sebeseiket Wühsen és Wormditt nevű falukba. A' nekünk kedvező szerentse arra határozta továbbá az ellenséget, hogy visszafordítsa mennyen, a' mely közben a' 17-ik Dragoños Regement a' hidon általmenvén nagy ba-

torsággal ráütött hátrálása alatt az etlenség-
re. “ —

Ez a' tábor, a' melynél az előadott dolgok történtek, a' balszárnyat teszi annak a' Frantzia nagy ármádiának, a' melly a' tengertől fogva a' Narew és Bug vizekig mintegy 100 mértföldnyi lineában feküdt a' Juniusi verekedéseknek elkezdődése előtt. A' mik ugyan ezen nagy massának jobb szárnyánál, a' melly a' Frantzia levelekben 50 ezer emberre számláltatott és Marschal Massena által vezéreltetik, az ugyan ő tölle Osztyalyos Generális Gouvionhoz a' mostani Warschaui Kormányozóhoz érkezett hiradások szerént, a' mellyeket ő ott közönségesen kihirdettetett, történtek, ennyiben állanak. —

„Junius 11-dikén külömbkülömb mozdulásokat tettek az Oroszok, úgy mutatván. hogy a' Rozani halmoknál a' Narew vizén által akarnak jőni, a' melly alkalmatossággal egy 6000 gyalogokból 2000 lovasokból 's néhány Swadron Kozákokból álló Orosz sereg, Dronzewónál és a' Borki lógerben réánk ütött. Az ellenség sokasága és az ő sok sántzai, a' mellyeket a' Narew és Omulew partjain keszített, kényszerítették a' mi itt lévő Generálisunkat, hogy a' maga fekvőhelyét Borki mellett, hagyja oda, és magát, de jó rendel, 12 Kompániákból álló csoportjával egyétemben, Norzewóhoz vonnya visszfa. —

„Jun. 12-dikén özsze gyűjtetvén csoportjaink, verekedéshez keszítették magokat. Gen. Gazan a' maga egész lineájánál megtámadtatott: de haszon nélkül. Marschal Massena nem soká eszébe vette az ellenség mozdulásaiából, hogy a' czélja

a' volna, hogy Droncezewóban és a' Borki mellett lévő tnyában megmaradhasson. Ehez képeest azonnal útnak indította ellene a' vezérlése alatt lévő seregeket, és az ellenséget az ő Borki mellett nagy siettséggel készült sántzaiból a' 17-ik Regiment által kiveretvén, az Omulew vizén keresztül kergettette, a' hol a' sok sántzokon lévő ágyuknak tüzelések által védelmeztetvén, szedte magát ismét rendbe. Sokan estek hozzánk hadifogságra, 's elhagyott tanyáikba seregeink itmét visszafizá szállottak.

Ezen nagy hadi linea' derekánál történt ütközeteknek elkezdődésekről is irhatjuk már most a' következőket: — „

„Bavariai Királyi Gen. Lieutenánt Báró W r e d e, így irt P u l t u s k b ó l Junius 15-dikén: —

„Junius' 9-kétől fogva veri és kergeti a' nagy armádia az Oroszokat mindenütt. A' Fr. Császár 9-ikben a' Passarge vizén által menvén, a' Guttstadti halmokon fekvő ellenséges seregre ütött, azt az Alle vizén által kergette, és a' Guttstadt 's Heilsberg között találtató erdőben lévő Orosz sántzokat, hasonló lzerentsével megtámadta, a' honnan az ellenség Junius 10-ikén magát visszafizá vonni, 's a' Heilsbergi, sántzokkal körül vétetett lögerbe bészállani, kéntelenítettett. Ez a' 10-iki ütközés a' ejjeli 11 óráig tartott. Ugy látszott, mintha meg akarta volna magát ezen tanyájában tartani az ellenség. A' Fr. Császár ehez képeest parancsolatot adott ki a' vezérlése alatt lévő 100,000 emberekből álló armádiánál, hogy előtelé nyomuljanak. A' következő napon elkezdhetetlennek látszott lenni egy nagy következő ütközet.

Az ellenség is nagy számmal kezdette formálni a tsatázó lineát: hanem a' békövetkezett éjjel oda hagyta sántzait, és a' Königsberg felé menő útan folytatta hátrálását. Heilsbergben 4000 embert hagyott hátra, a' kik fogságra estek hozzánk. A' győzedelmeskedő armádia lépésről-lépésre kíséri az ellenséges tsapatokat. —

A' Fr. Testőrző seregnek két Generálisai G ü j o t és R o u s s e l, ditsősséges halálra találtak ezen verekedésben. Generális Suchet, kergette által az Oroszokat az Omulew vizén.“

Frantzia Birodalom.

Arról, hogy Lefebvre Marschalt Danczkai Hertzege nevezte, ilyen jelentést küldött Napoleon Császár, a' Birodalom' fő Cancellariussa által a' Szenátusba: —

„Szenátorok! Az 1806-ban Mártz. 30-kán költ Dekretumunk által Hertzegeket állítottunk-fel, oly czéllal, hogy a' hozzánk mutatott vagy mutatandó polgári vagy katonai nagy szolgálatokat megjutalmaztassuk, 's Tronusunknak támaszokat, 's Koronánknak fényességet szerezzünk. Kötelességünkben áll, hogy azon Familiáknak, a' mellyek egyedül csak a' mi szolgálatunkra szánnyák el magokat, 's önnön hasznokat a' miéinkért mindenkor feláldozzák, méltóságok és boldogságok felől gondoskodjunk. A' tisztelet' azon állandó poltzainak, azoknak a' betsület' és ditsőffég' halmainak, a' mellyeket mi azoknak adunk, a' kik erántunk, valamint a' polgári ügy a' katonai állapotban nagy szolgálatokat mutatnak, nagyon különbözöknek kell lenni, azoknak törvéntelen, titkos,

és megalatsonyító gazdagságaiknál, a' kik a' magok hivatalos foglalatoskodásaikban tsak önnön javokat, 's nem a' nekünk és népeinknek való használást, forgatnák szemeik előtt. Az az eránt való belső meggyőződés, hogy köteleffégeknek megfeleltek, a' töllünk való megtiszteltetéssel 's az ahoz tsatóltatott jószágokkal egyetemben, kétttség-kívül elegendendők lehetnének arra, hogy minden jó Frantziát megtartsanak a' betsület' útján: hanem, a' mi társaságban való életünk' rendje úgy van elintéztetve, hogy a' szembetünő megkülömböztetéssel és szerentse' javaival az a' fényesség is özfzeköttetteffék, a' mellyel mi azokat akarjuk alattvalóink közzül körülvenni, a' kik tálentomaik és szolgálataik által nagyok lévén, első ajándékaik az embereknek. Az, a' ki minket Országulásunknak első napján leg inkább segített, a' ki minden környülállások között tett sok katonai szolgálatai után, a' maga tálentomait és bátorságát egy emlékezetes ostromlás által még jobban is kimútatta, megkülömböztetést is különöst lát-szott érdemelni. Fegyverünk' ily ditsósséges idejének, emlékeztető ofzlopát akartuk fennhagyni, a' midőn azon Pátensünk által, a' melynek véletek való közöltetése felől a' mi Batyanknak (a' Fő Canczellariusnak) rendelést tettünk, a' mi Bátyánkat *L e f e b v r e* Szenátort és Marschalt, Danczkai Hertzeggé tettük. Ohajtjuk, hogy ezen Titulus, a' mellyet az ő maradékai is viselni fognak, ezeket az ő attyoknak virtusaira emlékeztessék! Ohajtjuk, hogy ők erre, magok magokat érdemetleneknek lenni esmérjék, ha valaha a' nagy városban való túnya nyugodalmat és heve-

rest, a' lógerek tisztességes poránál és veszedelmei-
nél előbb betsülnék, 's ha az ő első érzékenysé-
geik valaha töllünk és a' hazától eltávoznának.
Egy is közzülök el ne végezze élete-béli pályafu-
tását, a' nélkül, hogy a' mi szép Országunknak di-
tsósségiért, vérét ne ontsa. Azon nevezetben, a'
mellyet hordozni fognak, semmi prérogatívát nem
fognak szemlélni soha, hanem tsak népeink és
erántunk való kötelefféget! Ezen feltételek fogják
őket a' mi pártfogásunk és maradékainknak védel-
mezések, minden időben megkülömböztetni. Költ
a' mi Finkensteini Császári lógerünkben Május
28-kán, 1807-ben. — „N a p o l e o n.

(Az itt említett Diploma közelébről fog kö-
vetkezni.)

E l e g y e s J e g y z é s e k.

Pruszszus Oberster Krusemark és Orosz Obers-
ter Engelmann, Jun. 5-ikén a' Sund szorossán evez-
tek által, Anglia felé utazván, hogy a' nagy expe-
ditziónak onnan való elindulását sietteffék. —
Jun. 15-ikén Észak felé evezni látták némely ha-
jósok ezen expeditziót.

A' Pruszszus Gen. Blücher Proklamátziójának
a' melyet Stralsundban kiadott, ez a' foglalatja:
— „Reám bízott a' Királytól az én Uramtól an-
nak a' Pr. seregnek vezérlése, a' mely a' Swé-
dekkel egygyesülve a' Swéd Király' fő vezérlése
alatt tsatázni fog a' haza ellensége ellen. Egy fe-
lől hatalmas Szövettségesek által segítettvén, más
felől az elnyomatott 's még most is az ellenség'
járma alatt nyögő haza szollit minden Pruszszust,
az ő védelmezésére elő. Jusson eszetekbe a' ha-

zának akkori állapotja, midőn azzal nem egy, hanem sok ellenség, 7 esztendőig verekedett. Emlekezzetek őseitekre, a' kik azt dicsőffégesen, és eltökéllett bátorsággal védelmezték; mutassátok meg, hogy méltó maradékaik vagytok azoknak, és tanuljatok, úgy győzedelmeskedni és meghalni, mint ők, etc." — Minden Pruszizusokat, katonát és hazafit, akár hol tartózkodjanak, hivogat Gen. Blücher, hogy keressenek újat módot az ő zászlója alatt való megjelenésre.

Magyar Ország.

T o t i b a n , Jun. 1-ső napján. — „Ritkán hallani olyan rémítő dolgot, mint a' millyen a' Réz alján, T. N. Bihar Vármegyének közepes nevű Oláh falujában, Sz. György hava 3-kán történt. Bé menvén oda akkor, estvéli nyóltz óra tájban, egy veszett farkas: csak hamar egy, éppen a' ház udvarán vólt, mankós öreg aszszonyt fertelmesen öfzve mardosott; kinek keserves jajgatására, más emberek is szaladván oda: ezeket is hasonlóképpen öfzve motskolta. Innen (a' mi meg jegyzést érdemel) a' közel lévő patakon keresztül, a' falú másik részére ment az vérengező állat, és mindent, valakit elől utól talált meg mart: míg nem, utóljára, mintegy fél óráig tartott kegyetlenkedése után, egy Magyar Tógyer nevű bátor Oláhba kapván, ennek erős karjai között, a' véle küszködő fene vad, egy más embertől agyon vágattott. A' feljebb említett öreg aszszonyon, 's ezen a' sokat érdemlett bajvívón kívül, egy szép eladó leány, és még hét, többnyire ifjú 's előkelő, lakosok lettek a' dühösség áldozatvá. Borzalható seb-

jeik minyájoknak a' fejeken vóltak: egyen kívül, a' kinek a' toroka vólt ki szakasztva. Dr. Gombos Urnak, harmad nap mulva adatván tudtára a' rendkívül való esett; ámbár akkor mindgyárt, a' Járásbéli Seborvos Urral együtt, a' veszedelem helyére ki ment, és a' T. N. Vármegye parantsolatjából a' leg hathatósbabb orvosi szerekkel dolgozott, egy egész hónapig, a' méreg ellen: azt ugyantsak még is el nem nyomhatta; hanem a' szerentsétleneket a' vezett farkas marás reitentes következése, egyről egyig utól érte, 's bódogtalan életeket, egy más után következett kínos halálokkal mindnyájan el végezték.

„En itt közel lakván a' történet helyéhez; és a' dolog fajamattya alatt ott gyakran is megfordulván: nem emlékezhetem még most is, iszonyodás nélkül, azon esetre; 's azt tartom, hogy mások is, a' kik azt hallani fogják, 's szonyodni fognak. A' tanúlatlanok ebből megtanúihatják, hogy az ilyen szomorú történetekben mentül hamarébb Orvos után járjanak.

* * *

Azon több rendbéli Német Versekközött, mellyek Károly ő Cs. Herczegségének Keszthelyen énekel tettek: az ott való Convictusbéli Magyar Nemes Ifjak, Magyarúl ezt énekeltek:

KelljeteK gyorsan az öröm tapsokra

O! Mu'sák! — 's ide e' kies partokra

Jertek: itt szálltak meg a' nyájasságok,

'S a' mosojgások.

A' tsinos Nymfák seregei gyűlnek,

Réti Virágból koszorúkat fűznek,

'S vig Enekeket zengnek örömökben

Fel az Egekben.

Ép áldozatját az Egeknek adja,
 Febus: mert im hol kebelébe tartja
 A' Magyar Haza óltalmát reményét,
 Hertzegek Fénnyét.

Ki diadalmas karokkal virágát
 Védle Honnyunkat, 's szerzé boldogságát,
 'S most Zala bukva hálálja szerelmét,
 'S szép győzödelmét.

KÁROL — be édes Név! — leve Vendége
 Keszthelynek; ő lessz immár kevélysége:
 Tengerén ötet zengik hajotskákban
 'S vésik a' Fákban.

Örök időkig szabadittójának
 Mint érező Hunn, 's hive Osztriának,
 Szívét 's leg drágább kintsét feláldozza
 'S ezt sohajtozza:

Isten o! áld meg leventánkat 's éltesd:
 Hü vezérlését Hazánkal éreztesd,
 'S bölts tanátsával vigye győzni népét,
 Mint maga képét.

H i r a d á s.

Privilegiált Nagy Kun Kis Uj Szállás városá-
 nak, esztendőnként négy közönséges vagy Orszá-
 gos vásárokat méltoztatott Fels. Urunk kegyelmes-
 sen engedni, mellyek B ö j t m á s H a v á n a k 19-di-
 kén J ó s e f napra; P ü n k ö s t H a v á n a k 24-iké-
 re O r b a n napra; Sz. M i h á l y H a v á n a k el-
 ső napján eső Egyed napjára; és K a r á t s o n y
 H a v á n a k 13-ikára Lutza napra vannak meg
 határozatva; úgy mindazáltal, hogy mindenkor
 ezen napok hetének hetfőjén kezdődjenek.